

PARTIZANSKA KNJIGA

Edicija
Tekstopolis
Knjiga 28

Partizanska knjiga

© Ana Vučković, 2019.

© Za ovo izdanje Partizanska knjiga, 2019.

Urednici
Srđan Srđić
Vladimir Arsenić

Ana Vučković

Yugoslav

Kikinda, 2019.

Smrt

Smrt. Smrt je kad nekog dugo nisi video. I to je to.

Kiša

Prvih meseci po tatinoj smrti dramatično sam shvatala kišu. Onu koja pada jako i od koje ti kosa miriše lepo i koja pojača aromu šampona nanesenog dva dana ranije, spere gasove grada, autobuse, prljave šipke i puder, čije su se čestice tiho uvukle u kosu i ispod noktiju, gde bi ih forenzičari našli kad bi ti se nešto strašno desilo. Tada bi znali da si poslednji seksualni odnos imala pre jedanaest sati, a da ti je poslednji obrok bila džigerica, ima mnogo dobra mesara kod Bajlonijeve pijace, odlična džigerica, deluje kao s Vorholovog platna, kao da nije meso. To je glavni argument nama koji volimo i meso i životinje – ne izgleda više živo. Nikada nije bilo živo, ili deo nečeg živog. Guma, kao produkt neke zabavne industrije, igračka, i onda dok je sečeš, deluje kao guma koju viđaš pored kontejnera, pa nisi siguran šta je. Noću ne znaš da li je ono u daljini pas, ili je to ipak kesa. Katkad liči na izbušenu loptu. Lopta, rekli bi stari – fudbal. Ej, mali, kupio sam ti fudbal da igraš fudbal. Naši su očevi igrali takav fudbal i cepali cipele, a imali su jedne za zimu i jedne za leto. I tako, u

danima kada pada kiša, nakon tatine smrti, pomislila bih kako taj pepeo nekud ide, kako je ispran, kako ga to boli, kako nosi, sva ona voda koja teče, potire da je ikada bilo života, jer sada je to svuda, po Beogradu, rasulo se i ne vraća se, mnogo je gore od onog što se desilo. A izgledalo je da gore ne može biti. Nemam snage da ustanem i odem tamo i ne mogu ništa da uradim, jer voda nosi. Ne mogu da ustanem i krenem, odlažeš kretanje nekud, pa na kraju i ne odeš od silnog razvlačenja. Neću zaustaviti potok pepela. Kiša pada, ali u jednom trenutku će utihnuti i nastupiće ona fina svežina koja će me inspirisati da odem na trčanje, da pokrenem telo koje mi je dao. Kada trčim, osećam se čudno, ja sam junakinja, telo se zateže, osećam fizičku snagu i zdravlje, neopisivo zdravlje, živću zauvek. Džigerica mi je guma, opruge u telu se razvlače, harmonike, pucaju hrskavice, zatežu leđa, ali bol je život, ima šta da boli, nije gotovo dok ima šta da boli, a tamo više ništa ne boli, kažu ljudi da je to dobro kad se umre, dobro je jer ne boli. I kad neko umre, i to ima svojih dobrih strana. Ne boli, to je najvažnije, dok eksiramo rakiju i mahnito, pod lekovima za smirenje, dodajemo suhomesnato. Tada je puna kuća ljudi, a ti u tim prilikama za pola njih i ne znaš ko su. I govore da je važno da ne boli, a valjda je druga strana toga zadovoljstvo, možda ono kad jedeš džigericu, s mnogo majoneza. Umeli smo tata i ja da pojedemo celu tubu,

ispržiš, ništa tu nije teško, ali moraš lepo da začiniš, i da se uprži, i da postane kao da nikad nije ni bilo živo, blisko nekakvoj bizarnoj tvari, gljivama i patlidžanima, lamperiji ili pur-peni, kad okreneš na tu stranu. Čudno je, otkad se to dogodilo, nisam je jela. Nije to što bih se zaplakala, nego što nemam naviku, kad nije tu, nemam naviku, a one se stiču ili gube. Kao, dođi da pijemo kafu, jer to se radi zajedno. Toliko puta me je bolela glava, ne zato što nisam umela sebi da skuvam kafu, nego sam tražila da tu budu dve glave. A glava ume da zaboli od pritiska. Ako ga uopšte nemaš, ne može da te boli. Oni momenti kada boli, a pada kiša, jako. I spira iz zemlje ono što naizgled nikada nije bilo živo, a ti znaš da jeste, jer je to stvorilo tebe i tvoj mozak koji upravo proizvodi takvu ideju. Drugarica mi je rekla da joj je čudno što nema onih koji su nas napravili, jer odjednom ne znamo kako smo postali, ne možemo da dokažemo, iako imamo slike, a bogami i snimke na kojima se smeju i govore i gestikuliraju. Ali ne znaš kako da objasniš odakle baš ti, kad si izgubio izvor, mlad si dok imaš roditelje, to takođe govore ljudi, a ljudi vole da od svega naprave mudru sentencu za kraj, pa da srknu kafu. Ili sarajevsku kafu iz fildžana. Otkud ja, piše i u izvodu, i jeste da su to slova, ali to je i nostalgija, pečati lupani baš tada kada si udahnuo, a Španci za porođaj kažu *dar la luz* – dati svetlost, dati život, kako poetično. Tu su ime i datum i svedočenje čiji si i eto i tu dokaza, iako tog čoveka više

nema, a čak ni groba. Razvejan je pepeo i onomad kada je pao sneg, pa pri svakoj kiši nestajao još više i više, gde li je sad? Kada se to desi, ti si kuće bez roditelja, lutaš kopilanski, srećan što si imao, a nemaš, pa imaš bes i ponos i neku čudnu skramu u očima. Regrutuješ sebi slične na žurkama, u neformalnim razgovorima ispred ve-cea s nekim kom su isto umrli tata ili mama, srela sam tako nju, prelepa je bila, u stvarima koje su delovale nalik maminim iz ranih devedesetih, neki „versače” kostim šmek, sad se to nosi i s odmakom, hipsterski, i počele smo sasvim slučajno da pričamo o njenim mindušama, kako su super, rekla je da ih je njena mama kupila na letovanju u Budvi ranih devedesetih, u Starom gradu, kafana kod gazda Krsta, morska riba ulovljena pred tobom, znam, i mi smo tamo išli, čudno, Trg pjesnika, „Grad teatar”, u Starom gradu, tu ih je mami kupio tata, priča mi devojka, on je tada radio izvoz i imao poslovne partnere tamo, i pet puta kaže bio, i dođe do prepoznavanja – i moj je tata umro, i onda kaže da je njen umro 1992, i da je imala još dve drugarice kojima je umro tata, ali oni su na ratištu, a njen je ovako, od bolesti, ali da je ona bila mala, pa ga je jedva zapamtila. Zamišljam krupnog, poslovnog čoveka sa zanosnom ženom, doteranom, misteriozna neka lepota, ali je umro, i to su neke srednje četrdesete, i kaže da je mnogo bolje što se to desilo tad, jer ga se i ne seća, pa verovatno nije patila kao ja, ali jeste patila, stisak, i plišani medved, i

jedna slika gde je on drži, tate su snažne na slikama, ali onda umru potpuno volšebno, odjednom nema tih gromada, tih jakih ruku i mišica, pričamo o tome kako se prvo mnogo ljutiš jer nema stiska, i on je dozvolio da ga ne bude, *tata će da ne umre*, ako ni zbog čega drugog, a ono zbog tebe, njegove devojčice, tata je uvek sve ispunio, i lego kocke, i tata vodi na kolače i vozi na rođendan, tata ne spava noću, nego celu noć vozi na letovanje, a ti spavaš. Ustaje rano, nekako radi sve i odjednom ne uradi i onda ga dugo ne vidiš, nekad na blic, u mislima ili u ogledalu, i na žurki se preneraziš kad u svom ogledalu ugledaš njega, njegove oči i izraz više nego sve druge izraze lica, grimasu. Uplašiš se, čudno je to, a devojci na žurki je čudnije, ona svog tatu nije videla otkad je bila mala. Da li je meni lakše što ga se sećam, i sećam se mnogih naših dana, i onog kad mi je pričao o tome kako je sjajan film o Paganiniju, i kad smo zajedno poslednji put gledali neki film, a to je bio onaj o Kolu Porteru. Bolje da čovek živi duže, pa i da ga malo boli. Bolje da umre čim počne da boli. Mantre i sentence. Umro je rano, pa ga se ne seća. I bolje. Ne zna kako je imati tatu. Bolje je što ga se sećaš i ipak imaš uspomenu. Ljudima je sve bolje i ništa nije bolje. Sve je bolje, kako se uzme. Kad si na groblju i prolaziš njime, nema življeg mesta od tog, jer da ljudi nisu živeli, ne bi ni umrli. Kad si na nekom starom arheološkom lokalitetu, ili u pećini, nije strašno, jer ljudi što su tada živeli i umrli baš na tom

mestu, umrli su davno, pa nema veze. Oni bi ionako davno umrli, pa i da su živeli dugo. Neko je možda iznenada umro, a baš te godine išao na letovanje. Gledam je na spomeniku. Ona je i mrtva bolja riba od mene, isto kao što moj ćale i mrtav poznaje bolje od mene snalaženje po beogradskim ulicama i njihova skretanja. Groblja su mnoštvo raznih ukusa; svi oni imali su i omiljeni deo dana i omiljeni ukus sladoleda, svako je baš tako živeo život. Ti si i skup ideja i ukusa, staviću čokoladne mrvice odozgo, pola groblja je volelo prženice. Kad smo bili u školi, kredom smo crtali najlepše slike, svako odeljenje svoju. I nekoliko sati kasnije bismo imali galeriju, pravougaonike najlepših slika, jedva bismo se od njih odvojili i otišli kućama. I tada bismo, uživajući u jelu ili prijatnom televizijskom popodnevnu, zaboravili na slike kredom, ali bi zagrmelo i pala bi letnja kiša, mama bi pojurila da skine veš sa žice – pljusak – i setili bismo se slika kredom u školskom dvorištu. Mnogo bih plakala, a bujica šarene vode sa Zvezdare sjurila bi se niz ulicu, u grad.